

JOSEPH HAYDN:
A FILOZÓFUS LELKE,
AVAGY ORPHEUSZ ÉS
EURÜDIKÉ (Magyar Állami
Operaház, Budapesti
Tavaszi Fesztivál)

Díszlet: Ambrus Mária. **Jelmez:**
Benedek Mari. **Karigazgató:**
Szabó Sipos Máté. **Vezényel:**
Fischer Ádám. **Rendező:** Zsótér
Sándor.
Szereplők: Kenneth Tarver, Rost
Andrea, Szegedi Csaba, Haj-
nóczy Júlia, Cser Krisztián.

JOSEPH HAYDN: PHILEMON ÉS BAUCIS

Fordította: Szálinger Balázs. **A dalok szövegét fordította:** Zöldi Gergely.
Díszlet: Horgas Péter. **Jelmez:** Benedek Mari. **Fény:** Maller Csanád.
Vezényel: Konstantia Gourzi. **Rendező:** Kovalik Balázs.
Közreműködik: Budafoki Dohnányi Zenekar.

I. Az istenek tanácsa

Zene: Konstantia Gourzi.

Szereplők: Kálmán Péter, Orosz Ákos, Kerekes Viktória, Érsek
Dóra, Kovács Annamária, Boncsér Gergely, Hegedűs D. Géza, Jenny
Gábor, Hábeter András.

II. Philemon és Baucis

Szereplők: Gulyás Dénes, Csavlek Etelka, Kiss Tivadar, Gál Gabi.

Kutszegi Csaba

Földhöz ragadt őslakosok

BANGARRA TÁNCSZÍNHÁZ

Már hetekkel a Budapesti Tavasz Fesztivál előtt elhatároztam, hogy a vendégszereplő külföldi táncgyüttesek közül az ausztrál Bangarra Táncszínház nagyon jó lesz. Döntésemben persze közrejátszott a „kikhez képest?” kérdésen alapuló óvatos mérceállítás is (a többi meghívottól ugyanis eleve nem várhattam sokat), de azt valóban őszintén reméltem, hogy az ausztrálok előadásán a Torres-szoros szigetvilágában élő őslakosok mozdulatai csodálatos leleménnyel fognak vegyülni a (globális) kortárs tánc elemeivel. A csoda, az ősi és a mai táncmotívumok nagy találkoztatása azonban elmaradt, de még az erre irányuló koreográfusi szándék is csak apró részletekben volt tetten érhető.

Pedig az idén húszéves együttes (a promóciója szerint „Ausztrália legeredetibb, innovatív táncársulata”) éppen a hagyományok és a kortárs irányzatok ötvöztetésében keresi identitását. De lehet, hogy ennek kiérlelésére kevés a két évtized; a múlthoz való viszony önismeretté váló kialakítását nem lehet elkapkodni, arról nem is beszélve, hogy az a bizonyos globális kortárs tánc, legalábbis a java, relatíve fiatal kora ellenére Európában és Amerikában messzi múltba mutató tradíciókon alapul.

A Bangarra által bemutatott két egyfelvonásosból tehát éppen a lényeg, a mélység hiányzik. Az első, *Emeret Lu* (Nagyon régi dolgok) című koreográfia folklór ihlette részei inkább idegenforgalmi látványosság-nak tetszenek, mintsem egy, a hagyományok mély értelmét, az őserőt kutató, atavisztikus hangulatot árasztó, „múltbeli üzenetet” megfogalmazó, érzékeny műalkotás tartozékainak. Az egy szem, népviseletbe öltözött, igen erős testalkatú őslakos mozgása, viselkedése, gesztusai hitelesnek tűnnek ugyan, de a laza narratívában észlelhető események a primitív törzsi kultúra sztereotípiáiként hatnak: látható esőünnepe, kultikus vadászat, halászat, egyéb szertartás, valamint „autentikus” jelmez, varázsporos varázslás, szimbolikus bozótka. Meggyőződésem, hogy mindezek nem néptánc- vagy néprajzkutatások eredményei, hanem csupán múltstilizációk. Az *Emeret Lu* előadásán érződik, hogy ausztrál barátaink nem büszkélkedhetnek saját Bartók Bélával és Kodály Zoltánnal, de még néptáncgyűjtő, -rendszerítő és az anyagot tudományosan feldolgozó „ausztrál” Martin Györggyel sem. Nélkülük viszont nem születne helyi értéken induló, de globálisan hatni képes Nagy Józsefek sem.

Koncz Zsuzsa felvétele

által ritkán belakott területen, nem törődve a sugárszennyezés környezetre, talajra, élőlényre, emberre gyakorolt katasztrofális hatásával.

A tragikus történet mozaikosan tárul fel a koreográfiában. Szájbarágós metaforák segítik az értelmezést: fémesen villanó (atom)fények, sugárzásmérő zörgése, szka-fanderbe öltözött gonosz idegenek, sebektől szenvedő, levetkőző helyi lakosok. A fájdalom és felháborodás még ma, fél évszázad elmúltával is jogos, az ábrázolásmód viszont már ötven évvel ezelőtt is elavultnak hatott volna. Tipikus kortárstánc-gyermekbetegség az is, hogy a mozdulatelemek zöme „földhöz ragadt”. Az est mindkét koreográfusa guruló, kúszó-mászó táncosokon éli ki majd’ összes mozdulatalkotó leleményét, a felállított táncossal már nem tudnak mit kezdeni. Nincs hozzá technikájuk, lépésük, modern táncgyományuk. Folyton-folyvást mégsem lehet ősi tamtam-lépésekkel átkötni a jeleneteket.

A Bangarra Táncszínházban igazán korszerű és színvonalas munka a piár- és sajtóosztályon folyik. Nyilván ezzel „érdemelték ki” fesztiválmeghívásukat. Őket ezért szó nem érheti (ambiciózus és szimpatikus, alázattal színpadra lépő társulat benyomását keltették). A meghívó fél döntésének miértjén és mikéntjén viszont érdemes elgondolkodni. A Bangarra meghívását illetően egy (kétes értékű) mentségük azért az utóbbiaknak is lehet: az ausztrálok produkciója a Prágai Nemzeti Színház Balettegyüttesének kétestés műsoránál – még a fentiek fényében is – klasszsisokkal jobb volt.

Ez utóbbiak hiánya a koreográfiák „kortárs táncos” részeiben fedezhető fel. Az *Emeret Luban* az ősi, illetve a kortárs mozgás első artisztikus egymást kószolgatása akkor alakul ki, amikor egy vadászat helyett otthon maradó férfihöz egy nő érkezik a színpadra. Földön fekvő-guruló kettősük érdekes, ízléses, helyenként ötletes, de a – később könnyűzenével is kísért – folklórjelenetekhez hasonlóan eléggé felszínes. A második, *X300* címet viselő egyfelvonásosban a képlet, ha lehet, még bonyolultabb. Ebben a koreográfiában igen komoly mondanivalót táncval hoznak – véresen komolyan – nyilvánosságra. A témával nem illik, nem lehet ironizálni: az ötvenes években kísérleti atomrobbantásokat hajtottak végre egy őslakosok

ÉLET ÉS ●
IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

**MINDEN
PÉNTEKEN!**

**KERESSE A HÍRLAPÁRUSOKNÁL
VAGY FIZESSEN ELŐ!**

Kedvezményes éves előfizetési díj 15.500 Ft

Megrendelhető a szerkesztőségben:

1089 Budapest, Rezső tér 15.

Tel: 06-1 210-5149, 210-5159; Fax: 303-9241

e-mail: lapterjesztes@es.hu